EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 7.11.2025
COM(2025) 670 final

2025/0340 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

liikenneyhteisön alueellisessa ohjauskomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta liikenneyhteisön vuoden 2026 talousarvion hyväksymiseen

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä liikenneyhteisön perustamista koskevalla sopimuksella, jäljempänä ’liikenneyhteisösopimus’, perustetussa alueellisessa ohjauskomiteassa unionin puolesta otettavan kannan vahvistamisesta, kun on määrä antaa päätös liikenneyhteisön vuoden 2026 talousarviosta.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Liikenneyhteisön perustamista koskeva sopimus

Albanian tasavalta, Bosnia ja Hertsegovina, Pohjois-Makedonian tasavalta, Kosovo[*], Montenegro ja Serbian tasavalta, jäljempänä ’kaakkoiseurooppalaiset osapuolet’, ovat ratifioineet liikenneyhteisösopimuksen 1. toukokuuta 2019. Euroopan unioni on liikenneyhteisösopimuksen osapuoli, koska se on hyväksynyt liikenneyhteisön perustamista koskevan sopimuksen tekemisestä annetun neuvoston päätöksen[1] 4. maaliskuuta 2019. Liikenneyhteisösopimus tuli voimaan 1. toukokuuta 2019.

2.2. Alueellinen ohjauskomitea

Alueellinen ohjauskomitea perustettiin liikenneyhteisösopimuksen 24 artiklalla. Se vastaa liikenneyhteisösopimuksen hallinnoinnista ja varmistaa sen asianmukaisen täytäntöönpanon. Tätä varten se antaa suosituksia ja tekee päätöksiä liikenneyhteisösopimuksessa määrätyissä asioissa. Alueellinen ohjauskomitea muun muassa

a) valmistelee ministerineuvoston työn,

b) päättää teknisten komiteoiden perustamisesta,

c) ryhtyy uusien EU:n säädösten osalta tarvittaviin toimiin erityisesti tarkistamalla liikenneyhteisösopimuksen liitettä I;

d) nimittää ministerineuvostoa kuultuaan pysyvän sihteeristön johtajan,

e) voi nimittää yhden tai useamman pysyvän sihteeristön varajohtajan,

f) vahvistaa pysyvän sihteeristön säännöt,

g) voi asiasta päätöksen tekemällä tarkistaa talousarvion rahoitusosuuksien tasoa,

h) hyväksyy liikenneyhteisön vuotuisen talousarvion,

i) hyväksyy päätöksen, jolla määritetään tarkemmin menettely talousarvion toteuttamiseksi, tilinpäätöksen esittämiseksi sekä tilintarkastusten ja muiden tarkastusten tekemiseksi,

j) tekee päätökset kiistoista, jotka osapuolet ovat tuoneet ratkaistaviksi,

k) hyväksyy yleiset periaatteet oikeudesta tutustua liikenneyhteisösopimuksella tai sen nojalla perustettujen elinten hallussaan pitämiin asiakirjoihin,

---

[*] Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 (1999) ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

[1] Neuvoston päätös (EU) 2019/392, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2019, liikenneyhteisön perustamista koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta (EUVL L 71, 13.3.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/392/oj).

l) hyväksyy kattavan verkon toteuttamisesta ministerineuvostolle esitettävät vuosikertomukset ja

m) tiettyjen unionin säädösten osalta vahvistaa aikarajat ja tavat, joiden mukaisesti kaakkoiseurooppalaisten osapuolten on saatettava kyseiset säädökset osaksi kansallista lainsäädäntöään.

Alueellinen ohjauskomitea muodostuu kunkin osapuolen edustajasta ja varaedustajasta. Kaikki EU:n jäsenvaltiot voivat osallistua tarkkailijoina.

Alueellinen ohjauskomitea tekee päätöksensä yksimielisesti.

2.3. Suunniteltu alueellisen ohjauskomitean säädös

Alueellisen ohjauskomitean on määrä hyväksyä vuonna 2025 viimeisessä kokouksessaan päätös liikenneyhteisön talousarviosta vuodeksi 2026, jäljempänä ’suunniteltu säädös’.

Suunnitellun säädöksen tarkoituksena on määrittää liikenneyhteisön talousarvio vuodeksi 2026.

Suunnitellusta säädöksestä tulee osapuolia sitova liikenneyhteisösopimuksen 25 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Mainitussa artiklassa määrätään seuraavaa: ”Alueellisen ohjauskomitean tekemä päätös sitoo osapuolia. Jos alueellisen ohjauskomitean tekemässä päätöksessä osapuolelta edellytetään toimien toteuttamista, mainitun osapuolen on toteutettava tarvittavat toimet ja ilmoitettava asiasta alueelliselle ohjauskomitealle.”

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Maksuosuudet liikenneyhteisön talousarvioon vahvistetaan liikenneyhteisösopimuksen liitteessä V. Unionin osuus on 80 prosenttia talousarviosta, ja loput 20 prosenttia saadaan kaakkoiseurooppalaisten osapuolten varoista.

Vuoden 2025 talousarvio oli 3 121 200 miljoonaa euroa, josta 2 496 960 miljoonaa euroa (80 %) tuli EU:lta ja 624 240 miljoonaa euroa kaakkoiseurooppalaisilta osapuolilta.

Vuoden 2026 talousarvion määräksi ehdotetaan 3 183 624 euroa. Uusista varoista 80 prosenttia tulee EU:lta (2 546 899 euroa) ja loput 20 prosenttia (636 725 euroa) kaakkoiseurooppalaisilta osapuolilta.

Vuodeksi 2026 ehdotettu talousarvio merkitsee 2 prosentin lisäystä vuoteen 2025 verrattuna. Tämä on kyseisen alueen ja EU:n inflaatiokehityksen vuoksi perusteltua. Tästä määrästä katetaan pysyvän sihteeristön ja liikenneyhteisön eri elinten kokousten järjestämisen juoksevat kustannukset. Vuoden 2026 talousarvio kuvastaa myös painopisteen vahvaa keskittämistä alueellisten kumppaneiden valmiuksien kehittämistoimiin ja tekniseen apuun.

Tämän päätöksen hyväksyminen alueellisen ohjauskomitean toimesta on tarpeen liikenneyhteisösopimuksen täytäntöönpanon ja pysyvän sihteeristön toiminnan kannalta.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”*sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla*

on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita".

Ilmaisu '*säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia*' kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla, mutta jotka "*voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännöstön sisältöön, jonka unionin lainsäätäjä antaa*"[2].

4.1.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Alueellinen ohjauskomitea on sopimuksella (liikenneyhteisösopimus) perustettu elin.

Säädös, joka alueellisen ohjauskomitean olisi annettava, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia. Suunniteltu säädös on sitova kansainvälisen oikeuden nojalla liikenneyhteisösopimuksen 25 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta liikenneyhteisösopimuksen institutionaalisia rakenteita. Sen vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä sellaiseksi pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta, eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

Kun suunnitellulla säädöksellä on samanaikaisesti useita tavoitteita tai kun siihen sisältyy useita osatekijöitä, joita ei voida erottaa toisistaan ja joista yksikään ei ole toisiin nähden liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellisessa oikeusperustassa on poikkeuksellisesti mainittava kaikki asianmukaiset oikeusperustat.

4.2.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Suunniteltu päätös on tarpeen liikenneyhteisösopimuksen asianmukaisen toiminnan kannalta. Liikenneyhteisösopimuksen tavoitteet ja osatekijät liittyvät maantie-, rautatie- ja sisävesiliikenteeseen, jotka kuuluvat SEUT-sopimuksen 91 artiklan soveltamisalaan, sekä meriliikenteeseen, joka kuuluu SEUT-sopimuksen 100 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan. Suunniteltu säädös koskee horisontaalisen luonteensa vuoksi kaikkia näitä tekijöitä. Kaikki kyseiset tekijät liittyvät erottamattomasti toisiinsa ilman, että jokin niistä olisi ainoastaan liitännäinen.

Ehdotetun päätöksen aineellisena oikeusperustana ovat sen vuoksi SEUT-sopimuksen 91 artikla ja 100 artiklan 2 kohta.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana tulisi olla SEUT-sopimuksen 91 artikla ja 100 artiklan 2 kohta yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

---

[2] Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

5. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN Jjulkaiseminen

Liikenneyhteisösopimuksen 25 artiklan 2 kohdan mukaisesti alueellisen ohjauskomitean päätökset julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

2025/0340 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

liikenneyhteisön alueellisessa ohjauskomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta liikenneyhteisön vuoden 2026 talousarvion hyväksymiseen

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 91 artiklan ja 100 artiklan 2 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

1) Unioni allekirjoitti sopimuksen liikenneyhteisön perustamisesta[3], jäljempänä ’liikenneyhteisösopimus’, neuvoston päätöksellä (EU) 2019/392[4]. Direktiivi tuli voimaan 1 päivänä toukokuuta 2019.

2) Liikenneyhteisösopimuksen 35 artiklan mukaan liikenneyhteisön alueellinen ohjauskomitea, jäljempänä ’ohjauskomitea’, hyväksyy liikenneyhteisön talousarvion vuosittain. Liikenneyhteisösopimuksen 35 artiklalla myös annetaan ohjauskomitealle valtuudet tehdä päätöksiä tarkemmasta menettelystä, jota noudatetaan talousarvion toteuttamisessa.

3) Ohjauskomitean on määrä hyväksyä päätös liikenneyhteisön vuoden 2026 talousarviosta viimeisessä kokouksessaan vuonna 2025.

4) Ehdotetusta liikenneyhteisön vuoden 2026 talousarviosta katetaan henkilöstö-, matka-, tietotekniikka- ja ohjelmistokustannukset sekä operatiiviset menot, kuten tutkimukset, valmiuksien kehittäminen, tekninen tuki sekä konferenssi- ja kokousjärjestelyt.

5) Suunnitellulla säädöksellä on oikeusvaikutuksia, sillä se on sitova kansainvälisen oikeuden nojalla liikenneyhteisösopimuksen 25 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

6) Sen vuoksi on tarpeen määrittää kanta, joka otetaan ohjauskomiteassa unionin puolesta.

7) Unionin kannan ohjauskomiteassa olisi sen vuoksi perustuttava tähän liitettyyn päätösluonnokseen, Tämä päätösluonnos koskee liikenneyhteisön vuoden 2026 talousarviota, joka on tarpeen liikenneyhteisön elinten moitteettoman toiminnan kannalta,

---

[3] EUVL L 278, 27.10.2017, s. 3.

[4] Neuvoston päätös (EU) 2019/392, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2019, liikenneyhteisön perustamista koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta (EUVL L 71, 13.3.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/392/oj).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Unionin puolesta liikenneyhteisön alueellisessa ohjauskomiteassa otettava kanta liikenneyhteisön vuoden 2026 talousarvion hyväksymiseen perustuu tämän päätöksen liitteenä olevaan alueellisen ohjauskomitean päätösluonnokseen.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja